

ΠΜΣ «Διεθνής και Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση και Πολιτική»

Μάθημα: Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση

(Α΄ εξάμηνο για το ακαδημαϊκό έτος 2022-23)

Διδ.: Επικ. Καθ. Φιλίππα Χατζησταύρου, Καθ. Δημήτρης Χρυσόχου.

Αντικείμενο του μαθήματος

Το μάθημα εστιάζει στο θεσμικό και πολιτικό σχεδιασμό της ΕΕ και στην αλληλεπίδραση μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης. Προτείνει την εις βάθος ερμηνεία και κατανόηση του ευρωπαϊκού φαινομένου μέσα από την εξέταση των μοντέλων διακυβέρνησης, την παρουσίαση των θεωρητικών προσεγγίσεων και την ανάλυση τομέων πολιτικής.

Η κάθε διάλεξη θέτει τις βάσεις του γνωστικού αντικειμένου συζήτησης σε θεσμικό, πολιτικό, θεωρητικό ή και ιστορικό πλαίσιο και εστιάζει σε συγκεκριμένα εμπειρικά δεδομένα, που αποκρυσταλλώνουν το διακύβευμα στην καθημερινή ευρωπαϊκή πολιτική πρακτική.

Η κάθε διάλεξη υποστηρίζεται από επεξεργασμένη παρουσίαση PPT (ανάρτηση στον ιστοχώρο του προγράμματος). Πέρα από τη γενική βιβλιογραφία, ειδική εστιασμένη βιβλιογραφία προτείνεται σε κάθε διάλεξη.

Αξιολόγηση

- Συμμετοχή στις διαλέξεις
- **(40%) Γραπτή εργασία** (3500-4000 λέξεις (+/-10%), γραμματοσειρά *Times New Roman*, μέγεθος χαρακτήρων 12, με διάστιχο 1,5)
- Παραπομπές: είτε υποσημειώσεις στο τέλος της σελίδας με αύξουσα αρίθμηση είτε «σύστημα Harvard» (συγγραφέας, έτος και, όπου απαιτείται, σελίδα/ες εντός παρένθεσης και στο τέλος της εργασίας η παράθεση της βιβλιογραφίας με αλφαβητική σειρά). Παραδείγματα της πρώτης περίπτωσης: Jürgen Habermas, *The Lure of Technocracy*, Policy Press, 2015, ή της δεύτερης: (Habermas, 2015:30).
- **(60%) Τελική γραπτή εξέταση.**

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ

1. Παραδοσιακές και κριτικές θεωρητικές προσεγγίσεις της ΕΕ. Κυβερνητικότητα και ΕΕ.
2. Η Ευρωπαϊκή ενοποίηση ως ένα σχέδιο: οικονομικός φιλελευθερισμός, κυριαρχισμός και ιστορικός υλισμός (μαζί με τον Δρ. Γ. Σουβλή).
3. Η έννοια της "ευρωπαϊκής πολιτείας" (Δ. Χρυσόχου)

4. Ρυθμιστική διακυβέρνηση και τεχνοκρατία. Έλεγχος και λογοδοσία.
5. Διαφοροποιημένη ενοποίηση. Μορφές συνεργασίας και διακυβέρνησης.
6. Συμφέροντα και δίκτυα πολιτικής στην ΕΕ.
7. Πολιτικές ιδεολογίες, πολιτικά κόμματα και ευρω-κοινοβουλευτισμός.
8. Ακροδεξιά και ταυτοτικές πολιτικές. Το φαινόμενο του αντι-μεταναστευτισμού.
9. Οικονομική διακυβέρνηση, περιφερειοποίηση και ασυμμετρία.
10. Δημοκρατία, κοινωνική δικαιοσύνη, κράτος δικαίου στην ΕΕ.
11. Η ευρωπαϊκή διακυβέρνηση της ‘Ασφάλειας’ στον 21ο αιώνα (ενεργειακή ασφάλεια, αμυντική ασφάλεια, εσωτερική ασφάλεια, ασφάλεια των συνόρων, ψηφιακή και κυβερνοασφάλεια)
12. Εξωτερική διακυβέρνηση και (γεω)πολιτική της ΕΕ.
13. Παρουσιάσεις εργασιών

Γενική βιβλιογραφία

Ξενόγλωσση

Bigo D., Diez Th., Fanoulis E., Rosamond B., Stivachtis Y. A., (2021) *The Routledge Handbook of Critical European Studies*, 2021.

Chih-Mei, L. (2019) *The EU's Crisis Decade Reflecting on EU Capitalism and Governance*, Palgrave Macmillan.

Laurens, S. (2018) *Lobbyists and Bureaucrats in Brussels. Capitalism's Brokers*, Routledge.

Magone, J. (ed.) (2015) *Routledge Handbook of European Politics*, Routledge.

Judt, T. (2005) *Postwar: A History of Europe Since 1945*, Penguin Group.

Ελληνόγλωσση

Χατζησταύρου, Φ. (2021) *Ανταγωνισμός συμφερόντων στην πολιτική. Στρατηγικές ιδιωτικής επιρροής, lobbying και δημόσιο συμφέρον*, Εκδόσεις Τζιόλα, κεφάλαια 4, 9-12.

Τσινισιζέλης, Μ. (2020) *Ο Λόγος της κυριαρχίας. Διανοητικό κεκτημένο, θεωρία της ομοσπονδίας και αντιστίξεις στην σημερινή Ευρώπη*, Εκδόσεις Τζιόλα.

Χρυσοχόου, Δ. Ν. (2020), *Πολιτειολογία των ενώσεων*, Αθήνα: Ι. Σιδέρης, κεφάλαιο 8.

Χατζησταύρου, Φ. (2018) *Ποιος κυβερνά την Ευρώπη; Οι δομές εξουσίας μετά την οικονομική κρίση*, Εκδόσεις Τζιόλα.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Το μάθημα αποσκοπεί:

- στην εις βάθος κατανόηση των θεσμικών λειτουργιών και των τρόπων διακυβέρνησης της ΕΕ
- στην εμπειριστατωμένη εμπειρική και κριτική ανάλυση της διαδικασίας ενοποίησης και της πολιτικής εξέλιξης της ΕΕ
- στην πρακτική εφαρμογή σημαντικών θεωρητικών υποδειγμάτων στην ανάλυση των ευρωπαϊκών πολιτικών.